

INFORMATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN A DIGITAL ENVIRONMENT SCECSAL 2012 - 20th edition

Egbert de SMET

Projectcoördinator – academisch medewerker (ZAP) "Informatie- en Bibliotheekwetenschap" - Universiteit Antwerpen - Instituut Onderwijs- en Informatiewetenschappen (IOIW) - Departement Universiteit & Samenleving (U&S)

Als uitgenodigd spreker nam ik afgelopen maand juni deel aan de 20ste editie van de SCECSAL-conferentie, een tweejaarlijkse internationale conferentie met als thema *Information for sustainable development in a digital environment* (Informatie voor duurzame ontwikkeling in een digitale omgeving) die ditmaal doorging in Nairobi, Kenya. *Standing Conference for Eastern, Central and South African Librarians (SCECSAL)*, kan nog het best worden gekenschetst als de "Afrikaanse IFLA". Het is zondermeer de grootste bibliothecarissenconferentie in Afrika, waarbij overigens ook steeds meer bibliothecarissen uit West-Afrika (zij het dan de Engelstalige landen) meedoen.

De conferentie duurde een volle week (4-8 juni 2012) met een flink prijskaartje, zeker naar Afrikaanse normen: 300 USD inschrijving, vooral vanwege het "poep-chique" hotel – Laico Regency hotel waarin een en ander verliep. Blijkbaar zijn prestige en enige luxe toch verzuchtingen, één keer om de twee jaar, ook van de gemiddelde Afrikaanse collega! Overigens waren er desondanks ruim 300 inschrijvingen en deelnemers voor een overvol programma waarvan het merendeel in 2 parallel-sessies diende te worden afgewerkt.

Qua thematiek kunnen we stellen dat de typische onderwerpen van IFLA ook hier volop aanwezig zijn, misschien met nog iets meer nadruk op Open Access en Repositories. Het volledige lijstje van onderwerpen, dat heel herkenbare elementen bevat voor wie de internationale trends in het professionele wereldje van het bibliotheekwezen volgt, geven we hieronder in Nederlandse vertaling:

- Informatie beheren in de digitale omgeving voor armoede-uitroeiing
- Open Access en institutionele repositories (vergaarbakken)
- Digitale beheer van records, preservatie en archivering

- Potentieel van sociale media & Library 2.0 (Bibliotheek 2.0) in het voorzien van informatie
- Uitbouwen van sterke bibliotheekgemeenschappen door verenigingen
- Educatie en training in de digitale omgeving
- Knowledge management (kennisbeheer)
- Leitmotieven met betrekking tot:
 - Nieuwe wegen in de retentive van menselijk kapitaal in het hoger onderwijs: een geval van het College of Humanities aan de University of South Africa
 - Open Access en Institutionele repositories in Kenia.

De organisatie, vooral in het begin, is dan wel minder professioneel (de inschrijvingen verliepen chaotisch, de traditionele tas met documentatie was pas de tweede dag beschikbaar en het schema begon al met een uur vertraging...), de hartelijkheid van Afrikaanse collega's maakte veel goed en verleende het geheel toch een sympathiek karakter. De klassieke "social event" op het einde van zulke conferentie betekent in Afrika onvermijdelijk per land een "culturele" act om de eigen lokale cultuur te presenteren, heel gezellig en spontaan allemaal.

Overigens mag worden opgemerkt dat onze Afrikaanse collega's professioneel heel wat achterstand, althans in hun denken en spreken, hebben goedgeemaakt en soms ook met originele ideeën komen eerder dan de westerse ontwikkelingen achterna te lopen, zij het uiteraard met hun typische handicaps vooral qua budgetten (aankoopbudgetten bijv. zijn onbestaande) en -belangrijk als vaststelling voor wie hulp wil bieden - qua ontoereikende professionele vorming en opleiding. Meer nog dan bij ons zijn onderwerpen als Open Access en Free and Open Source Software (FOSS) aan de orde van de dag omwille van hun financiële haalbaarheid, terwijl juist het ontbreken van deskundigheid een enorme hypotheek legt in het gebruik van bijv. zulke FOSS en

vrije informatiebronnen. Een echte uitdaging dus, deze contradictie.

Mijn eigen bijdragen gingen overigens over de ABCD-software, een technologie voor bibliotheek- en documentatie-automatisering die in opdracht van de afdeling Universitaire Ontwikkelingssamenwerking van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR/UOS) ontwikkeld werd (onder mijn supervisie) met vooral Latijns-Amerikaanse partners met specifiek inzet in het Zuiden voor ogen, en een presentatie over de "Toolkits" respectieve-

lijk over Institutional Repositories en Integrated Library Systems van het Koninklijk Instituut voor de Tropen (Amsterdam). Dit zijn websites voor Afrikaanse bibliothecarissen waarin zij oriëntering, advies en documentatie vinden als hulp bij het implementeren van zulke informatiediensten (IR en ILS). Ter ondersteuning daarvan voer ik momenteel ook een online-enquête uit bij Afrikaanse bibliotheken peilend naar hun automatiserings-situatie en hun houding t.o.v. en gebruik van FOSS¹.

Nota

- ¹ Belangstellenden in deze onderwerpen (ABCD en FOSS-Toolkits) kunnen voor meer informatie terecht bij ondergetekende (egbert.desmet@ua.ac.be) of w.b. de toolkits op respectievelijk de (later nog samen te voegen) URL's: <<http://www.ir-africa.info>> en <<http://www.foss-ils.org>>